

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 30.1.2008
COM(2008) 32 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

**Az Európai Unión belüli jobb szabályozás
második stratégiai felülvizsgálata**

{COM(2008) 33 végleges}
{COM(2008) 35 végleges}
{SEC(2008) 120}

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

Az Európai Unión belüli jobb szabályozás második stratégiai felülvizsgálata

I. BEVEZETÉS

A jelenlegi Bizottság a legkiemeltebb prioritások közé sorolta az európai szabályozási környezet egyszerűsítését és fejlesztését, amely azon szélesebb körű célkitűzésének része, hogy eredményeket mutasson fel a polgárok és vállalkozások felé. A jobb szabályozás kialakítására 2005-ben elfogadott program célja biztosítani, hogy valamennyi új kezdeményezés kiváló minőségű legyen, valamint korszerűsíteni és egyszerűsíteni kívánja a már meglévő joganyagot. Ennek során segít ösztönözni a vállalkozói szemléletet és az innovációt, hogy teljes mértékben megvalósítsa a közös piacban rejlő lehetőségeket, és ezáltal előmozdítsa a növekedést és a munkahelyteremtést. A jobb szabályozás programja abban is segíti az Uniót, hogy választ adjon a globalizáció kihívásaira, valamint hogy a világszintű irányítási folyamatoknak inkább formálójává, mint tárgyává váljon.

A Bizottság folyamatos fejlődést ér el a döntéshozatali ciklus különféle szakaszaiban. A jobb szabályozás nem jelent azonban deregulációt, sem az olyan új európai szabályok visszatartását, amelyekre szükség van. A politikai és szabályozási javaslatokat azonban most már szisztematikusan értékeljük, és a – szabályozási és nem szabályozási jellegű – lehetőségek széles körét vesszük számba minden egyes kezdeményezés esetén. Ezen értékelések minőségét független hatásvizsgálati testület ellenőrzi. A meglévő jogszabályokat folyamatosan egyszerűsítjük és egységes szerkezetbe foglaljuk, továbbá összehangolt erőfeszítéseket teszünk az EU jogszabályai miatt keletkező adminisztratív költségek csökkentésére. A folyamatban lévő javaslatokat rendszeresen áttekintjük és visszavonjuk, amennyiben időközben jelentőségüket veszítették, vagy már nincsenek összhangban a Bizottság prioritásaival. A tagállamokkal partnerségben olyan hatékonyabb megközelítés kialakítása folyik, amelynek célja kezelni a közösségi jog végrehajtása és a vele való összhang megteremtése során felmerülő problémákat.

A jobb szabályozás programja máris kézzelfogható előnyökkel jár a vállalkozások és fogyasztók számára. Teljes körűvé azonban akkor válnak ezen előnyök, ha valamennyi európai intézmény és tagállam együttműködik. E közlemény áttekinti a fejlődést és kiemeli a további erőfeszítéseket igénylő területeket, valamint kiindulópontot kíván nyújtani a 2008. márciusi Európai Tanács által a jobb szabályozás terén tartandó helyzetértékeléshez.

II. A MÁR MEGLÉVŐ JOGANYAG KORSZERŰSÍTÉSE

Az európai szabályozás gyakran megkönnyíti a vállalkozások, polgárok és közigazgatási szervek munkáját azáltal, hogy 27 jogszabálycsomagot egyetlen szabállyal helyettesít. Gyorsan változó világunkban azonban az elmúlt több mint 50 év alatt elfogadott jogszabályok folyamatos felülvizsgálatra és korszerűsítésre szorulnak.

1. *A meglévő joganyag egyszerűsítése*

A Bizottság egyszerűsítést célzó folyamatos programjának célja egyszerűsíteni és korszerűsíteni az EU joganyagát. E program a 2005–2009 közötti időszakban 164 intézkedésre terjed ki, és mára az éves munkaprogram részévé vált. A Bizottság már javaslatot tett, illetőleg elfogadott ezekből 91-et, és 2008-ban 44 új intézkedést fog előterjeszteni.

Az egyszerűsítési program kézzelfogható előnyökkel jár. A gazdálkodók és mezőgazdasági vállalatok például máris sokkal egyszerűbb szabályozási kerettel szembesülnek: 21 közöspiaci szervezet lett egyetlen rendszerben egyesítve. A vállalkozásoknak egyszerűbb csomagolási szabályokat kell követniük, mivel mintegy 70 fogyasztási cikk vonatkozásában szűntek meg az előcsomagolási követelmények. A gyógyszeripari termékek bejegyzését kérő kkv-k számára csökkentett díjak és adminisztratív segítségnyújtás lett bevezetve. Egyszerűsített típusjóváhagyás teszi könnyebbé a gépjárművek nyilvántartásba vételét és értékesítését a biztonsági előírások megtartása mellett. Hatékonyabb és versenyképesebb pénzforgalmi piac tesz majd az Európai Unión belül valamennyi kifizetést olyan egyszerűvé, olcsóvá és biztonságossá, mint amilyenek a kifizetések ma egy-egy tagállamon belül. A vállalkozások egyszerűbb biztosítási szabályok előnyeit élvezhetik majd, amint a meglévő biztosítási jogszabály (Szolvencia II.) felülvizsgálata a közeljövőben elfogadásra kerül. Javukra szolgál majd a korszerűsített Vámkódex is, és máris hasznát látják a papírintes vámkezelési és kereskedelmi környezet kialakításának.

Az EU joganyagának egyszerűsítését szolgáló munka optimális ütemben zajlik, amelyet a Bizottság fenn is fog tartani. Hamarosan elkészül a meglévő EU-joganyag azon területeit feltáró áttekintéssel, amelyekre a jövőbeli egyszerűsítési tevékenység összpontosíthat, valamint az eredményeket befoglalja az egyszerűsítést célzó folyamatos program 2009 elején beterjesztendő felülvizsgált változatába. További, az egyszerűsítésre irányuló kezdeményezések készülnek majd hatásvizsgálattal egybekötve¹. A Bizottság prioritást ad az olyan egyszerűsítésnek, amely a kkv-kat juttatja előnyhöz, és még inkább igyekszik bevonni az érdekelteket az előkészítésbe. A hatásvizsgálati rendszert annak biztosítására is alkalmazni kívánja, hogy az új jogalkotási kezdeményezések az egyszerűsítésre irányuló valamennyi lehetőséget kihasználják.

A Bizottság egyre több jogszabályt dolgoz át², és halad tovább az egységes szerkezetbe foglalással is³. A körülbelül 400 egységes szerkezetbe foglalható jogszabályból a Bizottság 152-vel készült el: 87-et elfogadtak, és 65 van jelenleg a Tanács és a Parlament előtt. A jogszabályok egységes szerkezetbe foglalására irányuló programnak a következő 18 hónapban be kell fejeződnie. A Bizottság továbbá azonosítja és hatályon kívül helyezi az olyan elavult jogszabályokat, amelyek valójában már nem gyakorolnak hatást, de még mindig hatályban vannak. Ezt a mintegy 2 500 jogszabályra kiterjedő munkát fel lehetne gyorsítani, ha az elavult jogszabályok hatályon kívül helyezésére irányuló gyorsított eljárásokról az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal sikerülne megállapodásra jutni.

¹ Az egyszerűsítést célzó folyamatos program keretén belül a Bizottság jövőbeli kezdeményezéseinek közel felét (76) kíséri majd hatásvizsgálat, szemben a múltbéli 10 %-kal.

² Az átdolgozás során az új módosítások elfogadásakor a jogszabályt és valamennyi korábbi módosítását egy jogszabályban vonják össze.

³ Az egységes szerkezetbe foglalás során a meglévő jogszabályokat valamennyi módosítással együtt egyetlen jogszabályba foglaljuk. Ebben már az új módosítások szerepelnek. Ez csökkenti a joganyag mennyiségét, és jogilag egyértelműbb szövegeket eredményez.

Végezetül, a Bizottság rendszeresen átvilágítja a társjogalkotók előtt elbírálás alatt álló valamennyi javaslatot annak ellenőrzése érdekében, hogy még mindig időszerűek-e, és megfelelnek-e a minőségi elvárásoknak. 2005 óta 78 javaslatot vontak vissza, és további 30-at jelöltek ki a Bizottság 2008. évi jogalkotási és munkaprogramjában.

2. Az adminisztratív terhek csökkentése

2007 januárjában a Bizottság cselekvési programot terjesztett be, amellyel az EU-ban a vállalkozásokra háruló igazgatási költségeket 2012-re 25 %-kal kívánja csökkenteni⁴. Az Európai Tanács 2007 márciusában hozzájárult a cselekvési programhoz. Egyetértett az uniós eredetű igazgatási terhek csökkentésének céljával, és felhívta a tagállamokat, hogy „2008-ig saját hatáskörükön belül hasonlóan ambiciózus nemzeti célkitűzéseket határozzanak meg”⁵. Tizenkét tagállam ennek már eleget is tett⁶.

A cselekvési program kulcsfontosságú része a vállalkozásokra háruló azon adminisztratív terhek mérése, amelyek az EU-szabályozás keretén belüli információközléssel és a nemzeti végrehajtási rendelkezésekkel kapcsolatos kötelezettségekből származnak. E mérési program 2007 júliusában indult, és 43 jogszabályra terjed ki (13 prioritási területen), ami becslések szerint az uniós eredetű adminisztrációs terhek több mint 80 %-át teszi ki⁷.

Az uniós szabályozásból eredő kötelezettségek százait azonosítják és térképezik fel. Felülvizsgálják továbbá annak módját is, ahogyan az uniós követelményeket a nemzeti jogszabályokba átültetik, amihez az egyes tagállamok által kijelölt külön kapcsolattartó pontok nyújtanak segítséget. Várhatóan mindkét folyamat 2008 elején zárul le. A Bizottság akkor majd felbecsüli a vállalkozások által az e kötelezettségekre fordított idő és pénz mennyiségét, ami megmutatja majd, mely kötelezettségek és milyen költségek árán haladják meg az uniós követelményeket. Efféle összehasonlításra ez idáig még nem került sor – ez azonban segít majd meghatározni a nemzeti jogba való átültetés helyes gyakorlatát. Az adminisztratív költségek csökkentéséről szóló ajánlásoknak 2008 végére kell elkészülniük. A program a társasági joggal haladna tovább, amely területen a Bizottság 2008 nyarán tudná javaslatait előterjeszteni. A tagállamokban folyó értékelési program azt mutatja, hogy e területen jelentősek a terhek: a mihamarabbi fellépés tehát jelentős előnyökkel járna.

A Bizottság továbbá megvizsgálja a tagállamok által benyújtott, valamint az adminisztratív terhek csökkentéséről indított online konzultációra⁸ érkező javaslatokat is. Tanácsot kap majd továbbá a munkáját Dr. Edmund Stoiber elnökletével 2008 januárjában megkezdő, független érdekképviselőkből álló, adminisztratív terhekkel foglalkozó magas szintű munkacsoporttól is. A csoport tagjai a tagállami bürokratikus formások csökkentését célzó felülvizsgálati programok vezetői, valamint az ipari szektor, a kis- és középvállalkozások, a környezet- és fogyasztóvédelmi szervezetek képviselői, akik valamennyien közvetlen tapasztalattal rendelkeznek a jobb szabályozás terén. A Bizottság továbbá az információs és

⁴ COM(2007) 23.

⁵ Az Európai Tanács elnökségi következtetései, 2007. március, 10. o.

⁶ Lásd a Bizottság munkadokumentumát az adminisztratív terhek csökkentéséről az Európai Unióban, COM(2008) 35.

⁷ http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/admin_burdens_en.htm. Továbbá nemrégiben készült el és került közzétételre az a tanulmány, amely a gazdaságokra a közös agrárpolitika miatt háruló adminisztratív terheket méri fel.

⁸ http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/index_en.htm

kommunikációs technológiák támogatása révén is tovább fogja csökkenteni a szükségtelen adminisztratív terheket.

A gyors eredmények elérése érdekében a cselekvési program 10 „gyorsított eljárással megindítandó intézkedést” is azonosított, amelyek jelentős (becslések szerint 1,3 milliárd EUR mértékű) előnyökhöz vezethetnek az érintett jogszabályok viszonylag csekély változtatásai révén. Négy megfelelő jogalkotási intézkedési csomagot fogadott el a Bizottság körülbelül hat hónapra. Egy javaslatot illetően az együttdöntési eljárás keretében rekordidő alatt született megállapodás; a többi ötöt 2008 elején kellene elfogadni. A Bizottság a tavaszi Európai Tanács előtt számos további gyorsított eljárással megindítandó intézkedést fog beterjeszteni⁹.

III. A HATÁSVIZSGÁLAT ALKALMAZÁSA A POLITIKAI DÖNTÉSHOZATALBAN

A Bizottság integrált hatásvizsgálati rendszere segíti az EU-intézményeket a jobb szakpolitikák és jogszabályok kialakításában. A hatásvizsgálat megkönnyíti a helyesebb információkon alapuló döntéshozatalt a teljes jogalkotási folyamat során; javítja a javaslatok minőségét; előmozdítja a szubszidiaritás és az arányosság elveihez való ragaszkodást; valamint megteremti az összhangot az olyan magas szintű célkitűzésekkel, mint például a lisszaboni vagy a fenntartható fejlődést szolgáló stratégiák. Lehetővé teszi továbbá a Bizottság számára, hogy politikáját hatékonyabban fejezze ki. 2003 óta a Bizottság 284 hatásvizsgálatot végzett el és tett közzé. Ezek a vizsgálatok nyilvánosak, és összefoglalójuk valamennyi hivatalos nyelven hozzáférhető¹⁰.

A munkakultúra még általánosabb megváltoztatása részeként a hatásvizsgálatot beillesztették a Bizottság munkamódszerei közé, valamint a döntéshozatalba is, így megváltoztatta a politikák kialakításának módját. A Bizottság a téren hozott döntései, hogy adott kezdeményezéssel foglalkozik-e, és ha igen, mily módon, átlátható bizonyítékokon, az érdekeltek észrevételein és a kínálgató lehetőségek – köztük a társ- és önszabályozás – alapos elemzésén alapul. Például 2007-ben a Bizottság három tervezett kezdeményezést állított le a hatásvizsgálatok alapján, mivel azok azt mutatták, hogy az EU-fellépés ez idő tájt nem teremtett volna elegendő hozzáadott értéket¹¹: e kezdeményezések a tőke és az ellenőrzési jogok közötti arányosság megteremtésére; az okirat szerinti székhely határokon túlrá történő áthelyezésével kapcsolatban a tizennegyedik társasági jogi irányelv módosítására, valamint a tanúvédelemre vonatkoztak. Ugyanez áll arra az esetre is, amikor a Bizottság szolgálatait kezdeményezik a hatásvizsgálatot olyankor, amikor az előírásoknak megfelelően erre nem lenne szükség¹². A hatásvizsgálati testület független minőségellenőrzést biztosít, és segít a módszertan fejlesztésében.

⁹ Lásd a COM(2008) 35 dokumentumot.

¹⁰ Meg kell továbbá jegyezni, hogy 2007-ben a Bizottság megerősítette értékelési politikáját (Közlemény a stratégiai szükségletek megválaszolása: az értékelések alkalmazásának megerősítéséről, SEC(2007) 213), valamint a joganyag és egyéb tevékenységek módszeresebb értékelését tervezi a hatásvizsgálat szakaszában felmerülő feltevések igazolására.

¹¹ E hatásvizsgálatokat már közzétették (lásd http://ec.europa.eu/governance/impact/cia_2007_en.htm és COM(2007) 693). 2008-tól kezdődően a Bizottság közzéteszi továbbá a jogalkotási és munkaprogramjában található azon kezdeményezések hatásvizsgálatának eredményeit is, amelyeket ezen eredmények miatt nem folytat tovább.

¹² 2006-ban és 2007-ben a Bizottság szervezeti egységei körülbelül 10, illetőleg 15 „önkéntes” hatásvizsgálatot végeztek el; 2008-ra körülbelül 50 ilyen terveznek.

A Bizottság elkötelezte magát a hatásvizsgálati rendszer továbbfejlesztése mellett. Frissíti a módszertani részt, és bevonja a hatásvizsgálatot a döntéshozatali ciklusba, és eközben saját szakértőire, a többi intézmény, a tagállamok és az érdekeltek javaslataira, valamint a 2007. évi külső értékelés megállapításaira¹³ is támaszkodik. Az értékelés megállapította, hogy a Bizottság előrelépést tett a hatásvizsgálattal kapcsolatos célkitűzések, azaz a javaslatok minőségének növelése, a döntéshozatal számára nyújtott hatékony segítség és az átláthatóság ösztönzése terén. Mindazonáltal felismerte az arányos (vagyis a javaslat fontosságának megfelelő) elemzés koncepciójának tisztázására, és ezáltal az értékelendő kezdeményezések pontosabb meghatározására irányuló igényt is. Az elemzés azt ajánlja, hogy a hatásvizsgálatot a szakpolitika kialakításának folyamata során korábban végezzék el, valamint hogy javítsák a minőség – közte az adatforrásokhoz való hozzáférés – támogatottságát. Az értékelés rámutatott, hogy túl sok hatásvizsgálatot végeztek egy-egy előzetesen elhatározott politikai választás igazolására.

A Bizottság válaszként a következőkben ismertető fejlesztéseket végezte el. További javulás várható a Bizottság hatásvizsgálati iránymutatásainak felülvizsgálatának részeként, amelyet azután véglegesítenek, hogy a 2008. márciusi Európai Tanács áttekinti a jobb szabályozás terén elért haladást.

1. A hatásvizsgálat bevonása a szakpolitikák alakításába

A hatásvizsgálati rendszer megalapozott, és értékesnek bizonyult a döntéshozatalban – elsősorban magának a Bizottságnak, de a többi intézménynek is – nyújtott segítség terén. A Bizottság gondoskodik továbbá arról, hogy a hatásvizsgálatokat és a hatásvizsgálati testület megfelelő véleményeit a teljes döntéshozatali folyamat során felhasználják. Erre a fejlődésre alapozva meghatározhatók azok a területek, ahol a rendszert még fejleszthető lenne. Az egyik ilyen terület az időzítés. A hatásvizsgálatot a szakpolitikák kialakítása során korábban kell elvégezni, hogy alaposan meg lehessen vizsgálni az *alternatív fellépési lehetőségeket még a javaslat beterjesztése előtt*. Ez a kezdeményezések hatásvizsgálat céljából történő korai kiválasztását jelenti, valamint azt, hogy a hatásvizsgálati testülettől az érintett munkára vonatkozóan hamarabb érkezik meg a tanács. A Bizottság tovább kívánja fejleszteni ezt az „előterepen végzett” koordinációt és a kulcsfontosságú kezdeményezések hatásvizsgálata minőségének támogatását.

2. Források irányítása a legtöbb hozzáadott érték keletkezésének helyére

Amikor a hatásvizsgálati rendszert elindították, a Bizottság jogalkotási és munkaprogramjában szereplő valamennyi kezdeményezést hatásvizsgálatnak vetették alá. A tapasztalat azt mutatta, hogy ezen a megközelítésen finomítani kell. Hatásvizsgálatot csak a legfontosabb javaslatok esetén kell végezni, valamint azon javaslatoknál, amelyek a legmesszebbre hatnak ki, függetlenül attól, hogy szerepelnek-e a jogalkotási és munkaprogramban. Arányban kell lenniük a megfelelő kezdeményezés fontosságával, ami azt jelenti, hogy a hatásvizsgálat tartásának követelménye a korlátozott vagy csak általános hatású kezdeményezések vonatkozásában korlátozódik, vagy meg is szűnik. 2008-ban a Bizottság körülbelül 180 hatásvizsgálatot végez majd, szemben a 2007. évi 130-cal. Ezeknek

¹³ Az értékelési partnerség által a bizottsági hatásvizsgálati rendszerről készített értékelést a http://ec.europa.eu/governance/impact/key_en.htm címen tették közzé. A Bizottság megvitatta az értékelést az érintett felekkel folytatott konferencián 2007 júniusában, valamint vitára bocsátotta a magas szintű nemzeti szabályozási szakértői csoportban is.

több mint fele olyan kezdeményezést – köztük komitológiai eljárásban elfogadott intézkedéseket – érint, amelyek nem szerepelnek a jogalkotási és munkaprogramban.

3. Több támogatás nyújtása

A minőség terén nyújtott támogatást és iránymutatást erősíteni kell, amit a Bizottság különösen a hatásvizsgálati iránymutatások és a hatásvizsgálati testület révén kíván elérni. A figyelmet érdemlő területek a következők:

- **Arányos szintű elemzés** elvégzéséről való döntés valamennyi hatásvizsgálatnál, figyelembe véve a valószínű hatások jelentőségét és a kezdeményezés politikailag érzékeny voltát.
- **Szubszidiaritás és arányosság:** a döntés arról, hogy lépjen-e fel az EU, és ha igen, miként, elengedhetetlenül fontos a hatásvizsgálat folyamatához. A Bizottság felismerte, hogy a regionális és nemzeti hatások – amelyek gyakran fontosak a szubszidiaritás és az arányosság elvének tiszteletben tartásához – több figyelmet igényelnek. Új eszközökre is szükség lesz.
- **A jellegzetes hatások elemzésének megerősítése:** a Bizottság szervezeti egységei még több figyelmet fordítanak majd bizonyos területek elemzésére; ilyenek például a társadalmi és az eloszlással kapcsolatos hatások, a belső piacra, a fogyasztókra és a kkv-kra, a régiókra és a helyi hatóságokra gyakorolt, valamint a nemzetközi hatások. Előtérbe kell helyezni továbbá a jobb átültetés és végrehajtás kérdéseit.
- **Mennyiségi meghatározás:** a hatásvizsgálatnak meg kell határoznia a hatások mértékét, ahol ez lehetséges és arányos – anélkül, hogy elkendőzné a nem mérhető adatokat. A javulás ellenére (például, hogy az adminisztratív költségeket módszeresen figyelembe veszik, és ha jelentősek, az EU egyszerűsített költségmodelljével mérik is), elégtelen vagy megbízhatatlan adatok miatt gyakran sikertelen a mennyiségi meghatározás. A jobb támogatás és iránymutatás ezen a téren megerősíti a tagállamokkal, a Régiók Bizottságával, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal, valamint az érdekelttel folytatott együttműködést.
- **Az érdekeltek és a szakértők bevonása elengedhetetlen.** A konzultáció mára rutinná vált, és az érintettek véleményét a döntéshozatal kezdetétől fogva figyelembe veszik. Egyre több külső szakértő bevonására is sor kerül. A Bizottság 2007-ben felülvizsgálta a külső konzultációra vonatkozó minimális követelményeket. Megerősítette a jelenlegi szabályokat, és úgy döntött, hogy alkalmazásukat a visszajelzések ösztönzésével, a nézetek sokféleségének támogatásával stb. teszi hatékonyabbá¹⁴. A hatásvizsgálati testület ellenőrzi, hogy a szabályokat helyesen alkalmazzák-e.

¹⁴ A Bizottság közleménye az európai átláthatósági kezdeményezésről szóló zöld könyvet követő intézkedésekről, COM(2007) 127, 2007.3.21.

4. *A szigorú minőség-ellenőrzés biztosítása*

2006 végén a Bizottság létrehozta az elnök felügyelete alatt működő és olyan magas rangú bizottsági tisztviselőkből álló hatásvizsgálati testületet, akik a javaslatok kidolgozásáért felelős részlegektől függetlenül működnek. E testület tanácsot ad, valamint ellenőrzést gyakorol a módszertan és a minőség terén, továbbá szükség esetén külső szakmai segítséget von be. A testület véleményét akkor veszik figyelembe, amikor a Bizottság a végső határozatot készíti, majd a véleményt akkor teszik közzé, amikor a kezdeményezést elfogadták¹⁵.

A Bizottság most értékelte az első év tapasztalatait, *részben* a testület saját jelentésére alapozva¹⁶. Örömmel fogadja a testület pártatlan hozzáállását, és nagyra értékeli szakmai ajánlásait, amelyek legtöbb esetben valóban javítottak a hatásvizsgálatokon. A testület segítette a minőségi feltételeken, és hasznos iránymutatást nyújtott a módszertannal kapcsolatban. További fejlesztésekre kerül majd sor a belső munkamódszerek és eljárások tekintetében, például, az adott javaslatokra vonatkozóan a szervezeti egységek által végzett hatásvizsgálatok során már azelőtt figyelembe kell majd venni a testület ajánlásait, hogy a javaslatok politikai vitára a biztosok testülete elé kerüljenek.

IV. A FELELŐSÉG MEGOSZTÁSA

Az EU-szabályokat a Bizottság ajánlja, és az Európai Parlament és a Tanács fogadja el. A nemzeti kormányok és parlamentek nemzeti jogszabályokba ültetik át őket, továbbá saját felelősségi körükben jogszabályokat fogadnak el, gyakran kiegészítve ezeket regionális és helyi szabályokkal. Mindezen szabályok érintik a vállalkozásokat és polgárokat is. A jobb szabályozás programját tehát az EU-intézmények és a tagállamok közös erőfeszítésekként kell végrehajtani¹⁷.

1. *Megvalósítás az EU döntéshozatali folyamata során*

A jobb szabályozás programjával járó előnyök csak akkor válnak érzékelhetővé, amikor a Bizottság által javasolt jogalkotási fejlesztéseket elfogadják és hatályba léptetik. Ehhez azonban időre van szükség. A magasabb minőségi követelmények miatt hosszabb ideig tart kidolgozni a bizottsági kezdeményezéseket, amelyeket átlagosan két év alatt fogadnak el a társjogalkotók. Az új irányelvek átültetésére és hatálybaléptetésére engedélyezett idővel együttesen¹⁸ mintegy négy év, majd gyakran még egyszer annyi idő telik el egy-egy EU-kezdeményezés megfogalmazódása és végrehajtása között.

E háttér mellett mindazonáltal gondoskodnunk kell arról, hogy az egyszerűsítést célzó folyamatos program tartós támogatást kapjon valamennyi európai intézménytől. Az egyszerűsítést célzó folyamatos program csupán 16 kezdeményezését fogadta el ez ideig a Tanács és a Parlament. A Bizottság 2008-ban tovább folytatja az egyszerűsítési javaslatok

¹⁵ http://ec.europa.eu/governance/impact/cia_2007_en.htm

¹⁶ Lásd a mellékelt 2007. évi jelentést.

¹⁷ A tagállamokban elért eredményeket lásd a lisszaboni stratégia végrehajtásáról szóló második éves beszámolóban, COM(2006) 816.

¹⁸ Például a gépjárművekről és típusjövahagyásról szóló 70/156/EGK irányelvet módosító, egyszerűsítő célú kezdeményezés 2007 októberében jelent meg a *Hivatalos Lapban*, de csak 2009 áprilisában lép majd hatályba. A Bizottság ezt a javaslatot 2003 júliusában terjesztette elő COM(2003) 418.

előkészítését, remélve, hogy a társjogalkotók prioritást adnak a 2009 tavaszáig történő elfogadásuk érdekében. Hasonlóképpen 2008-ban és 2009-ben a Bizottság arra számít, hogy a társjogalkotók előtérbe helyezik majd az adminisztratív terhek csökkentését célzó javaslatok elfogadását.

A Parlament és a Tanács egyre nagyobb mértékben veszi igénybe a Bizottság által végzett hatásvizsgálat eredményeit a javaslatok megvizsgálásánál, de erőfeszítéseiket meg kell erősíteniük. Saját hatásvizsgálatot is kellene tartaniuk, amelyben értékelnék a bizottsági javaslaton tett olyan jelentős módosítások hatását, amelyekre a bizottsági hatásvizsgálat nem terjedt ki. A Bizottság igyekszik továbbá gondoskodni arról, hogy a hatásvizsgálat pontosabban jelezze előre a Tanács és a Parlament által várhatóan felvetendő problémákat, például az EU-fellépésre választott eszköz kérdését. A Tanács és a Parlament arra is felkérheti a Bizottságot, hogy terjessze ki az eredeti értékelés körét. Noha ezen értékelések elsősorban a Bizottság döntéshozatalát hivatottak támogatni, a Bizottság eseti elbírálás alapján, építő módon dönt majd az ilyen kérésekre való válaszadás módjáról. A hatásvizsgálat közös megközelítésének¹⁹ 2008 közepére tervezett, a három intézmény által megvalósítandó felülvizsgálata jó alkalom lesz, hogy e problémák terén további előrelépést érjünk el.

2. A közösségi jog alkalmazása

A Bizottság magas fokú prioritást ad a közösségi jog helyes alkalmazásának. 2007 szeptemberében olyan módszerekre tett javaslatot, amelyek során együttműködne a tagállamokkal a jelenlegi problémamegoldás módszereinek javítása céljából, ami által gyorsabban érne el jobb eredményeket²⁰. A Bizottság és a tagállamok számára olyan módszereket határoz meg, amelyek révén megelőző jellegű fellépésekre összpontosíthatnak, valamint olyan módszereket azonosít, amelyekkel a Bizottság hatékonyabban kezelheti a jogsértéseket és több információhoz juthat. A Bizottság ezeket a kezdeményezéseket kidolgozza és végrehajtja az elkövetkező hónapokban, majd az elért haladást 2009-ben értékeli.

V. A VILÁGSZINTŰ IRÁNYÍTÁSI FOLYAMATOK ALAKÍTÁSA

Egyre inkább globalizálódó világunkban és annyi évvel a vámjellegű korlátozások megszüntetése után, a nem vámjellegű akadályokról – mint például a szabályozásbeli különbségekről – egyre többször derül ki, hogy gátolják a nemzetközi kereskedelmet és beruházást. Számos szabályozásbeli különbség legitim politikai választást tükröz, és összhangban van a WTO- és egyéb nemzetközi megállapodásokkal. Némelyikük azonban az egyes felek által alkalmazott szabályozás módjának nem szándékolt mellékhatásaként szükségtelen vagy hátrányos hatással jár a vállalkozások és a fogyasztók számára.

A kezdeményezések kidolgozása során a Bizottság máris hasznát látja a konzultációs folyamat révén a harmadik országoktól érkező észrevételeknek. Ráadásul a hatásvizsgálati rendszer megköveteli, hogy külső információkat is figyelembe vegyünk. A Bizottság gondoskodik e kívülről, például a kereskedelem és beruházás vagy a fejlődő országok kapcsán érkező információk alapos vizsgálatáról. Ahol vannak nemzetközi minőségi előírások, a hatásvizsgálat értékeli annak lehetőségét, hogy a külön európai kezdeményezés helyett lehessen ezekre támaszkodni.

¹⁹ Elfogadva a jobb jogalkotásról szóló 2003-as intézményközi megállapodás keretén belül.

²⁰ Közleménye Az eredmények Európája – a közösségi jog alkalmazásáról, COM(2007) 502.

A Bizottság hosszú múltra visszatekintő gyakorlattal rendelkezik a szabályozási kérdésekről a multilaterális szervezeteken, mint például az OECD-n vagy az ENSZ-en belül, vagy a kulcsfontosságú kereskedelmi partnerekkel folytatott párbeszéd terén. A lisszaboni stratégiának az Unió határain túlra történő kivetítése érdekében a Bizottság a nemzetközi párbeszéd eszközt veszi majd igénybe annak érdekében, hogy foglalkozzon a horizontális és a rendszerből eredő akadályok problémájával, valamint ahol lehetséges, megkönnyítse a szabályok közelítését. Az EU jobb szabályozásra irányuló megközelítése ösztönzőleg hathat külföldön, és viszont.

VI. A KÖVETKEZŐ LÉPÉSEK

E felülvizsgálat szerint az EU eleget tesz a jó szabályozás iránti kötelezettségvállalásának. A Bizottság, a Parlament, a Tanács és a tagállamok viszont együttesen fellépve többet tehetnének:

A jogszabályok egyszerűsítése

- Az **egyszerűsítést célzó folyamatos program** keretén belül a Bizottság 45 kezdeményezést tervez betervezni a 2008. évi munkaprogramja részeként, és nyolcat a 2009. évi részeként. A kodifikációs program a következő 18 hónapban befejeződik.
- A **Tanácsnak és a Parlamentnek gyorsan el kellene fogadnia** az előttük lévő egyszerűsítést célzó javaslatokat, amelyekből most körülbelül 45 van, valamint biztosítani, hogy a folyamatban fennmaradjanak az egyszerűsítések.
- A Bizottság felkéri a Tanácsot és a Parlamentet, hogy közösen vizsgálja meg az **elavult jogszabályok hatályon kívül helyezését szolgáló gyorsított eljárások** lehetőségét.
- A Bizottság folytatja az **EU-vívmányok átvilágítását**, mivel így folyamatosan új kezdeményezéseket tud kidolgozni. Az átvilágítást még hivatali ideje lejárt előtt be fogja fejezni.
- A Bizottság tovább halad **éves munkaprogramja részeként az elbírálás alatt álló javaslatok átvilágításával**. Megismétli ajánlását, mely szerint hivatalba lépésükkor a **jövőbeli Bizottságok világszerte át** az elbírálás alatt álló javaslatokat annak érdekében, hogy a jogszabálytervezetek összhangban legyenek a politikai prioritásokkal.

Az adminisztratív költségek csökkentése

- Mivel csak közös erőfeszítések révén lehet a bürokratikus formákat csökkenteni, a Bizottság javasolja, hogy azon tagállamok, amelyek ehhez még nem csatlakoztak, fogadják el vagy nyilvánítsák ki az e téren elérni kívánt csökkentés mértékét 2008 márciusáig, hogy a tavaszi Tanács felmérhesse a helyzetet és további iránymutatást nyújthasson.
- A Bizottság felhívja a Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy fogadja el az elbírálásra váró, **gyorsított eljárásra vonatkozó javaslatokat** még az Európai

Tanács előtt, valamint hogy biztosítson prioritást a Bizottság által 2008-ban kidolgozandó gyorsított eljárásra vonatkozó javaslatok számára.

- A Bizottság együtt fog működni a tagállamokkal, és támogatást nyújt számukra.
- A Bizottság az év végéig bemutatja a mérési program eredményeit, együttesen a 25 %-os célkitűzést szolgáló további számos intézkedéssel. A terhek csökkentésére irányuló javaslatok a társasági jog terén még a nyár előtt elkészülnek. Az e programból származó információk segítenek majd a tagállamoknak csökkenteni az EU-jogszabályok átültetésével és végrehajtásával kapcsolatos terheket.

A hatásvizsgálat alkalmazása a kezdeményezések kidolgozásánál

- 2008-ban a Bizottság várhatóan több mint 180 hatásvizsgálatot végez majd el.
- 2008 tavaszán a Bizottság **felülvizsgálja a hatásvizsgálati iránymutatásokat**, továbbá útmutatást és támogatást dolgoz ki e közleménnyel összhangban.
- A Bizottság megerősíti a **hatásvizsgálati testület** szerepét.
- A Tanácsnak és a Parlamentnek meg kellene erősítenie a **hatásvizsgálat alkalmazását a jogalkotási folyamatban** a bizottsági hatásvizsgálatok áttekintése és a lényeges módosításokra vonatkozó hatásvizsgálatok elvégzése révén. A Bizottság felhívja a többi intézményt, hogy tegyék saját hatásvizsgálati munkájukat fokozottan átláthatóvá, ahogyan azt a közös hatásvizsgálati megközelítésről szóló dokumentumban tervezték.
- A közös hatásvizsgálati megközelítés felülvizsgálata keretében, a Bizottság reményei szerint az intézmények elkötelezik magukat a hatásvizsgálat végzése mellett az EUSz VI. címének **(büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés)** területén a **tagállamok által előterjesztett kezdeményezések** esetén.

A felelősség megosztása

- 2008-ban az **Európai Tanács áttekinti a jobb szabályozás terén tett előrehaladást**, és a Parlament, a Tanács és a Bizottság közösen vizsgálja felül a **közös hatásvizsgálati megközelítést**.

A közösségi jog alkalmazása

- A Bizottság együttműködésre hívja fel a tagállamokat a **közösségi jog helyes alkalmazása érdekében**.

Segítségnyújtás a világszintű irányítási folyamatok alakításához

- A Bizottság szükség szerint megerősíti az értékelést az **EU-fellépések nemzetközi hatásai vonatkozásában**, hogy megkönnyítse a nemzetközi kereskedelmet és beruházást, valamint hogy támogassa a fejlődő országokat.

- A Bizottság szorosan együttműködik a **nemzetközi szervezetekkel és harmadik országokkal** annak érdekében, hogy a szabályalkotás terén megfelelő megközelítéseket dolgozzon ki, és adott esetben előmozdítsa a szabályok közelítését.

VII. KÖVETKEZTETÉS

Jelentős eredményeket sikerült elérni a jobb szabályozás terén az EU-ban. A szabályozás javítása, valamint a polgárok és vállalkozások előnyökhöz juttatása időt, pénzügyi és humán erőforrásokat, valamint az intézményi és igazgatási struktúrák egymáshoz igazítását igényli. Ezt tartós politikai támogatás nélkül nem lehet megvalósítani.

A Bizottság határozottan elkötelezte magát szerepe beteljesítése mellett, és sok energiát fektet az egyszerűsítést célzó folyamatos programba, valamint az adminisztratív terhek csökkentését szolgáló cselekvési programba, továbbá folyamatosan erősíti hatásvizsgálati rendszerét. Végül a siker a többi európai intézmény, a tagállamok, a helyi/regionális hatóságok és az egyéb érintettek elkötelezettségén múlik majd, ezért a Bizottság felhívja őket, hogy csatlakozzanak ehhez a közös erőfeszítéshez.